

Maatalouden ympäristötuet

12.12.2024

Noora Syrjä

CAP:in toteutuksen edistäminen Saaristomeren valuma-alueella -hanke
MTK-Varsinais-Suomi

Saaristomeri CAP -hankkeen tavoitteena on

- Kannustaa viljelijöitä ympäristötoimiin, joista hyötyy sekä Saaristomeri, että viljelijä.
- Monipuolistaa tilojen tukien käyttöä

Tiekartasta tehokkaimpina toimina;

- peltojen vesitalouden ja maaperän kasvukunnon parantaminen
- maanparannusaineiden käytön lisääminen
- lannan siirron edistäminen
- peltojen kasvipeitteisyyden lisääminen

Kiertotalous maatilalla on

- ravinteiden kierrätystä
- maaperän hyvinvointia
- sivuvirtojen hyödyntämistä
- energiatehokkuutta
- uusiutuvan energian tuotantoa ja käyttöä

Toimenpiteiden valinnassa varmistettava sopivuus omalle pellolle. Hyvin valittu toimenpide on kustannustehokas ja toteutettavissa. Tuo viljelijälle taloudellista hyötyä, edistää ilmastonmuutokseen sopeutumista ja lisää luonnon monimuotoisuutta.

Saaristomeren maatalouskuormituksen HELCOM hotspot

- Saaristomeri-ohjelma on Marinin hallituksen käynnistämä, tavoitteena on edistää vesiensuojelutoimenpiteitä Saaristomeren valuma-alueella ja saada Saaristomeren valuma-alueen maatalouden ravinnekuormitus pois HELCOMin hot spot –listalta.
- Saaristomeren Hot spot –tiekarttahankeessa on laadittu maatalouden tiekartta, jossa kuvataan merkittävimmät vesiensuojelutoimenpiteet joiden toteutuksessa on vielä puutteita. Tiekartta on laadittu vuosiksi 2022-2027.
- Askeleet kohti poistohakemusta; Ympäristöministeriö valmistelee arvioinnin hot spotin tilasta yhdessä VARELY, MMM, SYKE, ja LUKE kanssa. Valmistuu alkuvuonna 2025.
- Arviota päivitetään vuosittain, kunnes poiston edellytykset ovat täyttyneet. Kun edellytykset ovat täyttyneet (etenkin ravinnekuormitus), arviota täydennetään toimenpiteiden vaikuttavuuden arvioinnilla.
- Poistohakemus jätetään, kun kaikki poiston edellytykset ja vaatimukset ovat täyttyneet.
- Saaristomeri-ohjelmassa tavoitteena on hakea poistoa 2027, aikataulu kunnianhimoinen ja vaikea.

Saaristomeren Hot Spot -tiekartta

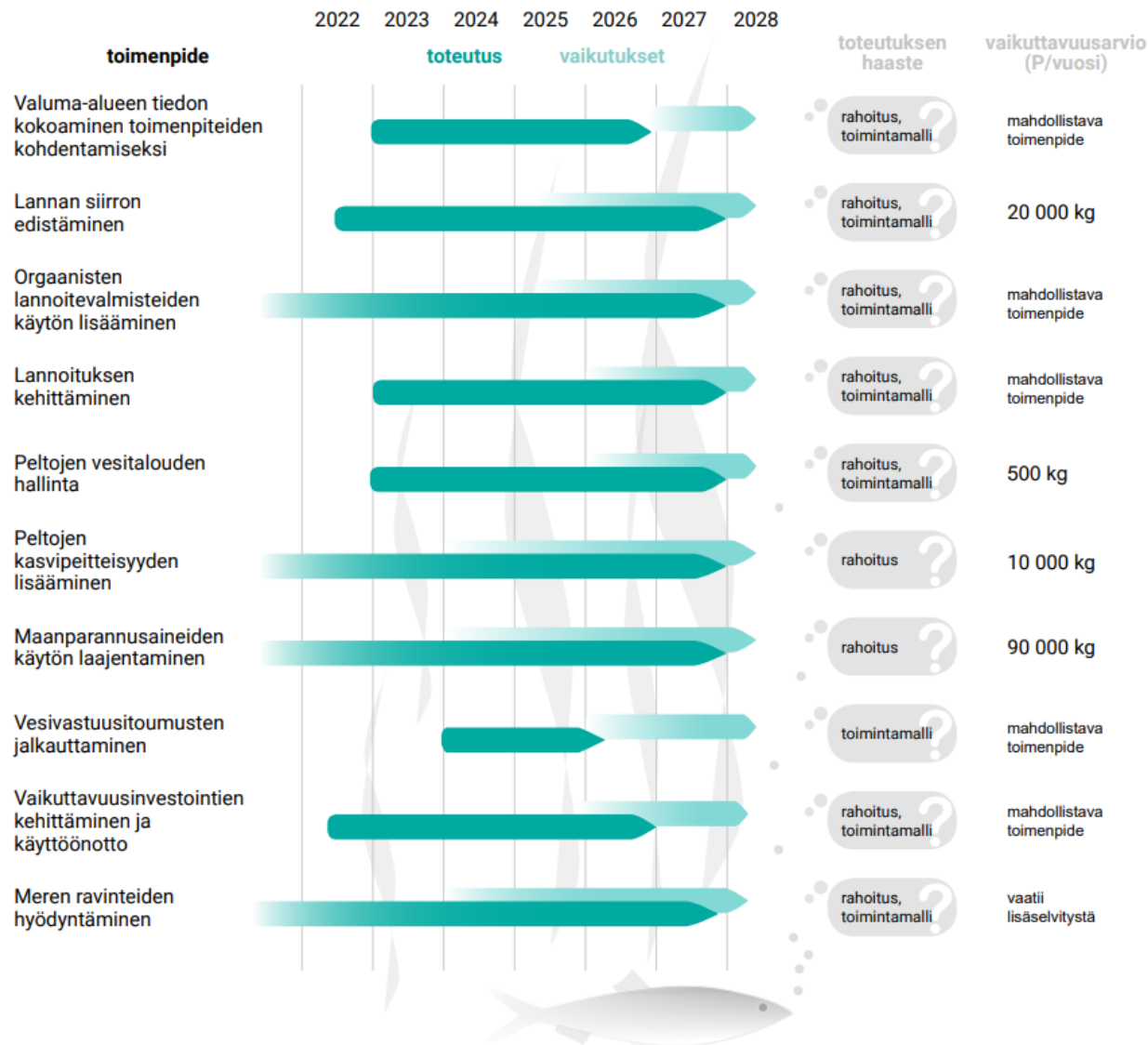
Kymmenen maatalouden vesiensuojelua edistävää toimenpidettä

Tehokkaimmat toimenpiteet maatalouden ravinnekuormituksen vähentämiseen

- Peltojen vesitalouden hallinta
- Peltojen kasvipeitteisyyden lisääminen
- Maanparannusaineiden käytön laajentaminen
- Lannan siirron edistäminen

Maatalouden vesiensuojelun ohella edistetään kiertotaloutta ja ravinteiden hyötykäyttöä

- Orgaanisten lannoitteiden käytön lisääminen
- Lannoituksen kehittäminen ja viljavuustiedon hyödyntäminen

Varsinais-Suomen liitto

Saaristomeren Hot Spot -tiekarttahanke - Saaristomeren hot spot -tiekarttahanke - ELY-keskus

Tiekartan ehdottamien toimien toteuttaminen CAP:in toimenpiteissä

Maatalouden vesiensuojelun tiekartan esittämistä toimenpiteistä monia jo käytössä Varsinais-Suomalaisilla tiloilla.

- Peltojen vesitalouden hallinta ja maaperän kasvukunnon parantaminen
- Peltojen kasvipeitteisyyden lisääminen
- Maanparannusaineiden käytön laajentaminen
- Lannan siirron edistäminen
- Orgaanisten lannoitteiden käytön lisääminen
- Lannoituksen kehittäminen ja viljavuustiedon hyödyntäminen

Ekojärjestelmätuki

- Talviaikainen kasvipeitteisyys
- Viherlannoitusnurmet
- Luonnonhoitonurmet

Ympäristösitoumus, tilakohtaiset toimenpiteet

- Ilmasto- ja ympäristökoulutus
- Monivuotiset monimuotoisuuskaistat
- Maaperän seuranta
- Orgaaniset ravinteet
- Täsmäviljelymenetelmät

Ympäristösitoumus, lohko-kohtaiset toimenpiteet

- Maanparannus- ja saneerauskasvit
- Kerääjäkasvit
- Kiertotalouden edistäminen
- Suojavyöhykkeet
- Valumavesien hallinta (sätösaloitus, altakastelu, kuivatusvesien kierrätys)

CAP:in mahdollisuudet

CAP:issä myös paljon mahdollisuuksia, tarvitaan tulevaisuus suuntautunut ajattelu > 'kuinka hyödynnän CAP toimia niin, että ne antavat lisätuloa nyt, mutta ennen kaikkea hyödyttävät tulevaisuudessa'.

Resilienssiä muuttuvaan ilmastoon ja markkinoihin

- Hyväkuntoisella pellolla kasvit hyödyntävät ravinteet, maaperä sitoo sekä läpäisee hyvin vettä. Taloudellinen hyöty viljelijälle ja vesiensuojelutoimenpide Saaristomerelle.

Terve biologisesti aktiivinen maaperä

- Viljelykierto, monipuolisesti kasveja = monipuolinen juuristo
- Hyödynnetään viljavuusanalyyssejä lannoituksen suunnittelussa, ravinteiden optimoimiseksi ja ravinnekuormituksen vähentämiseksi.
- Orgaaniset ravinteet, lanta

Tilan ravinnetase

- Säästö tuotantopanoksissa
- Tulevaisuuden markkinat?

Ekosysteemituki

- Talviaikainen kasvipeitteisyys
- Viherlannoitusnurmet
- Luonnonhoitonurmet

Ympäristösitoumus, tilakohtaiset toimenpiteet

- Monivuotiset monimuotoisuuskaistat
- Maaperän seuranta
- Orgaaniset ravinteet
- Pölyttäjien ravintokasvit
- Täsmäviljelymenetelmät

Ympäristösitoumus, lohko-kohtaiset toimenpiteet

- Maanparannus- ja saneerauskasvit
- Kerääjäkasvit
- Kiertotalouden edistäminen
- Suojavyöhykkeet
- Turvepeltojen nurmet

[Ravinnetaseopas - Doria](#)

 Varsinais-Suomen liitto

Valitse kaksi TILAKOHTAISTA toimenpidettä

Kun noudatat ympäristösitoumuksen pakollisia TILAKOHTAISIA toimenpiteitä (2kpl) saat ympäristökorvauksen, peltokasvit 45e/ha, puutarhakasvit ja kumina 113e/ha.

Näistä toimenpiteistä ei makseta erillistä korvausta. Tutustu lohkoikohtaisiin toimenpiteisiin, joista saat erillisen korvauksen

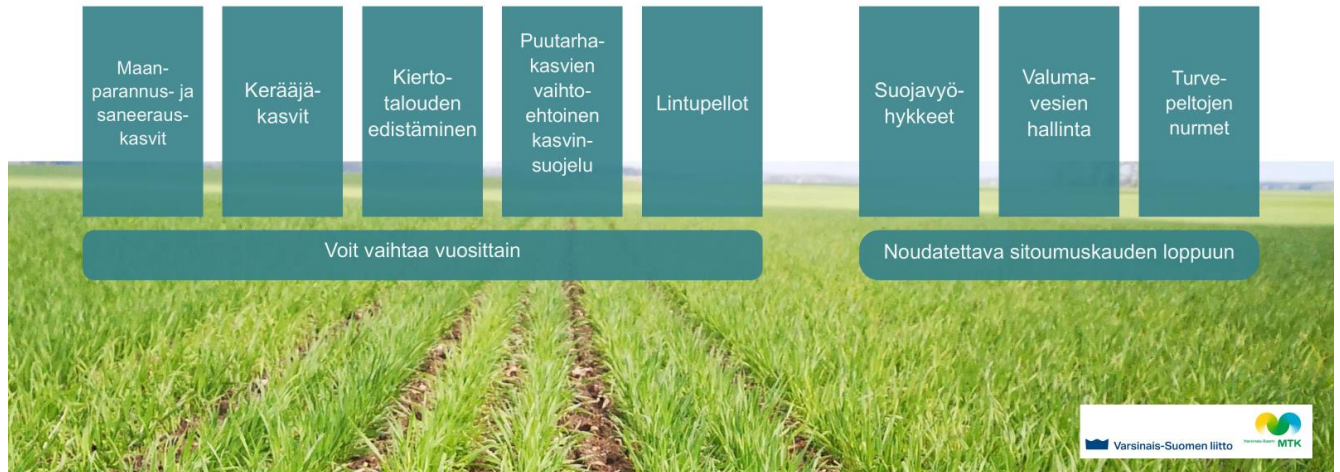
CAP-kauden 2023-2027 ympäristösitoumuksen toimenpiteet ~Ympäristötuki

nyt voit valita LOHKOKOHTAISIA toimenpiteitä

Ympäristökorvauksen LOHKOKOHTAISIA toimenpiteitä voit valita yhden tai useamman. Nämä eivät ole pakollisia. Näistä saat erillisen korvauksen.

Noudatettava ehdollisuuden kuuluvia vaatimuksia;

- Viljavuustutkimus
- Lohkokohtaiset muistiinpanot
- Ilmasto- ja ympäristösuunnitelma
- Peltokasvit 45e/ha, puutarhakasvit ja kumina 113e/ha

Tiekartan ehdottamien toimien toteuttaminen CAP:in toimenpiteissä

Tiekartasta tehokkaimpina toimina;

- peltojen vesitalouden ja maaperän kasvukunnon parantaminen
- peltojen kasvipeitteisyyden lisääminen

- Maanparannus- ja saneerauskasvit
 - Maan kasvukunto, rakenne ja vesitalous paranee
 - Ei satokasvin aluskasvina
 - Voi perustaa seuraavan vuoden kasvuston (kumina)
 - Kasvit kelpaavat ekojärjestelmätuen Talviaikainen kasvipeite toimenpiteeseen

!

Tarkista hyväsytyt kasvit vuosittain Ruokaviraston sivuilta!

Maanparannus- ja saneerauskasvit

Maanparannus ja saneerauskasvit toimenpide kuuluu ympäristökorvauksen vapaaehtoiisiin vuosittain valittaviin LOHKOKOHTAISIIIN toimenpiteisiin.

- Lohkolle, jolla oli edellisenä vuonna yksivuotinen tuotantokasvi.
- Ei satokasvin aluskasvina.
- Saa lannoittaa.
- Kylvö keväällä, kasvuston saa muokata maahan 2kk kuluttua kylvöstä.
- Kasvuston voi niittää tai murskata kasvukauden aikana ja sen saa käyttää hyödyksi.
- Kasvinsuojeluaineiden käyttö ja kemiallinen päättö sallittu.
- Voit perustaa saneerauskasvilla seuraavan vuoden kasvuston.

2024 hyväsytyt kasvit

- aitohunajakukka
- auringonkukka
- kumina (1. vuoden kasvusto)
- mailaset
- mesikät
- rehuvirna
- ruisvirna
- samettikukka
- sikuri
- sinappi (vain valkosinappi eli keltasinappi)
- öljy- ja muokkausretikka (myös muokkausretiisi)
- Vain em. kasvien seokset

Miksi valita tämä toimenpide?

- Maan kasvukunto, rakenne ja vesitalous paranee
- Ravinteet paremmin kasville käytettävissä
- Vähentää kasvitauti- ja tuholaispainetta
- Kasvit kelpaavat Ekoyjärjestelmätuen Talviaikainen kasvipeite toimenpiteeseen

190 € /ha
Max 20% alasta

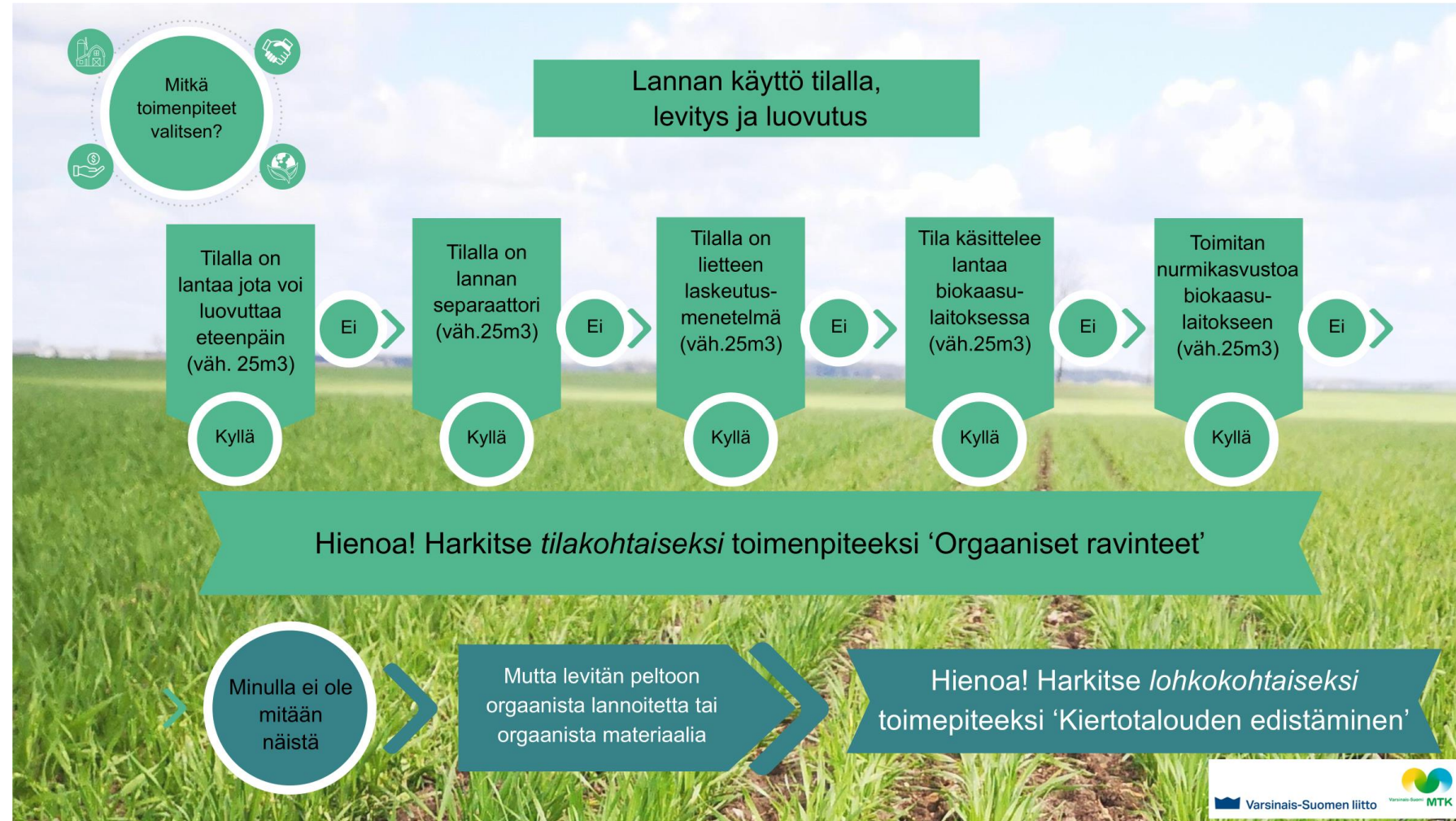
Tiekartan ehdottamien toimien toteuttaminen CAP:in toimenpiteissä

Tiekartasta tehokkaimpina toimina;

- peltojen vesitalouden ja maaperän kasvukunnon parantaminen
- maanparannusaineiden käytön lisääminen
- lannan siirron edistäminen

- Orgaaniset ravinteet **tilakohtainen** toimenpide
 - Lanta
- Kiertotalouden edistäminen **lohkokohtainen** toimenpide, 37e/ha
 - Orgaaniset lannoitteet, orgaaniset maanparannusaineet

- Lisää maan multavuutta, parantaa maanrakennetta ja vedenpidätyskykyä.
- Orgaanisen aineen lisäys parantaa maan mikrobitoimintaa ja kestäväen hiilivaraston muodostumista

Talviaikainen kasvipeitteisyys

- Kun puhutaan talviaikaisesta kasvipeitteisyydestä kyseessä on kaksi eri toimenpidettä.
 - Ehdollisuuden vaatimukset
- ja
- Ekojärjestelmätuki

EHDOLLISUUS	EKOJÄRJESTELMÄTUKI
<p>Talviaikaisen vähimmäismaanpeitteen vaatimus</p> <p>Säilytä vähintään 33 % peltojen ja pysyvien kasvien yhteenlasketusta alasta kasvipeitteisenä 31.10.-15.3.</p> <p>Aito kasvipeite, sänki, kevennetty muokkaus, kasvijäte</p> <p>Vaatimus ei koske, eikä sitä voi täyttää pysyvän nurmen alalla.</p>	<p>Talviaikainen kasvipeitteisyys tuki</p> <ul style="list-style-type: none">• Muokkaamaton peltojen, pysyvien kasvien ja pysyvän nurmen ala, joka on sänki- tai kasvipeitteisenä.• Maksetaan vain peruslohkoille• Pinta-ala vähintään 0,05ha <p>Pellon ja pysyvien kasvien ala: 31.10.–15.4</p> <p>Pysyvän nurmen ala: 31.10-1.5</p>
	<p>Voit saada talviaikainen kasvipeite -toimenpiteen tukea vain, jos saat myös perustulotukea</p>

Maatalouden kokeilutuki

- [Viljelijälle - Leader Varsin Hyvä](#)
 - Matalan kynnyksen kokeilutuki, edellytetään uutuusarvoa. Myönnetään esimerkiksi uusien tuotantomenetelmien, tuotteiden, markkinakanavien yms. pienimuotoiseen kokeiluun alkutuotannossa.
 - Kokeilutuen määrä on 2 500€, 5 000€ tai 7 500 euroa vakioituna kertakorvauksena. Samalle hakijalle voidaan myöntää kokeilutukea rahoituskauden aikana enintään 7 500 euroa.
 - Kokeilun kesto on enintään kolme vuotta.
 - Tukea ei voi käyttää eläinten hankintaan
- Kokeilutukea voi käyttää
- toimitilojen, koneiden tai laitteiden vuokriin,
 - tarvikkeisiin tai käyttömaksuihin,
 - matkoihin,
 - koulutuksen, valmennuksen, tai asiantuntijaosaamisen hankkimiseen ostettavina palveluina,
 - taloudelliselta käyttöältään kokeilunaikaisiin pienhankintoihin.
- Kokeilun kohteena voi olla myös kumppanuusmaatalous tai eläintenpidon uudet menetelmät.
 - Joillain alueilla tukea on myönnetty mm. maankasvukunto ja rengaspaineasioihin sekä koulutusmatkoihin.
 - Tukea haetaan paikallisesta Leader-ryhmästä. Kysy oman alueen Leader –ryhmältä lisätietoa.
 - [Maatilan yritystuet – Ruokavirasto](#)

Maatalouden kokeilutuki

Tiina Harrinkari
Yrjölän Marjatila

Investointituet

- Ei tuotannolliset investoinnit
 - Kosteikot, 2-tasouomat
- Maatalouden investointituet
 - Edistää ympäristöystävällisemmän tuotantotavan tai teknologian käyttöönottoa

Ei-tuotannollisten investointien tuki

Ei-tuotannollisten investointien tukea voi saada:

- kosteikkoihin, joita ovat pysyvästi veden osittain peittämät alueet, jotka toimivat kiintoaineksen ja ravinteiden pidättäjänä, eliöstön elinympäristönä tai viljelymaiseman monipuolistajana
- kaksitasouomiin, joita ovat ojat tai virtavesistöt, joissa alivesiuomaa reunustaa toiselle tai molemmille puolille perustettu tulvatasanne
- turvepeltojen muuttamiseen kosteikoksi tai suon kaltaiseksi alueeksi. Turvepeltoja ovat pellot, joiden muokkauskerroksen orgaanisen aineksen pitoisuus on vähintään 40 prosenttia.

Ei-tuotannollisten investointien tukea ei myönnetä hankkeisiin, joissa:

- käsitellään muualta kuin peltoalueelta tulevaa vesistökuormitusta
- on tarkoitus rakentaa kasteluallas tai muodostaa järvi tai lampi
- on aikomus toteuttaa maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) mukainen yhteinen ojitusinvestointi.

Kuka voi saada tukea?

Ei-tuotannollisten investointien tukea voivat saada viljelijät, rekisteröidyt yhdistykset ja vesilain 12 luvussa tarkoitetut vesioikeudelliset yhteisöt. Hakijalla on oltava Y-tunnus.

Tuen määrä

Jos perustettavan kosteikon pinta-ala on yli 0,5 hehtaaria, voit saada tukea korkeintaan 12 000 euroa hehtaarilta.

Jos kosteikon pinta-ala on 0,3–0,5 hehtaaria, voit saada tukea korkeintaan 4 100 euroa koko kosteikkoa kohden.

Uoman luonnontilan parantamisesta ja kaksitasouomista maksetaan korkeintaan 21 euroa metriltä.

Tuki maksetaan hyväksytyjen toteutuneiden kustannusten mukaan. Jokaisen tuetun toimenpiteen tulee

<https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/investoinnit/ei-tuotannolliset-investoinnit/>

Maatalouden investointituet

2. Ympäristön tilaa ja kestäväää tuotantotapaa edistävät investoinnit

Investoinnin pitää edistää ympäristöystävällisemmän tuotantotavan ja teknologian käyttöönottoa. Investoinnilla on oltava lisäksi vähintään yksi myönteinen vaikutus johonkin seuraavista kohteista:

1. Maan kasvukunto
 2. Vesitalous
 3. Kasvinsuojeluaineiden käytön turvallisuus
 4. Ravinteiden hyötykäyttö ja kierrätys
 5. Lannan tehokas käsittely
 6. Kasvihuonekaasupäästöjen vähennys.
- Korkotukilainan määrä hyväksyttävistä kustannuksista: -
 - Korkotuen määrä hyväksyttävistä kustannuksista: -
 - Avustuksen määrä hyväksyttävistä kustannuksista: 40 %

<https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/investoinnit/maatalouden-investointituet/>

Neuvo-palvelu

Jokainen suomalainen maatila voi saada neuvontaa 10 000 euron edestä vuosina 2023–2027.

Viljelijä maksaa neuvonnasta mahdollisen 75 euroa/tunti ylittävän osuuden ja arvonnisäveron osuuden.

Vinkkejä maatilasi kehittämiseen ja muutoskestävyyteen:

- energiatehokkuuden parantaminen ja energiasuunnitelmat
- investoinnin alustavaan suunnittelu
- sukupolvenvaihdoksen suunnittelu
- tuotantosuunnan muutoksen suunnittelu
- velkaneuvonta
- tilatason huoltovarmuuden kehittäminen
- kannattavuuslaskelmat
- tuotantokustannuslaskelmat
- liiketoimintasuunnitelmat
- bioenergian tuotannon mahdollisuudet.

Neuvontaa tuotantoeläinten terveyden ja hyvinvoinnin parantamiseen:

- tuotantoeläinten terveydenhuoltosuunnitelma.

Apua viljelijätukien ehtoihin:

- ehdollisuus
- ympäristökorvauksen ehdot
- eläinten hyvinvointikorvauksen ehdot
- luonnonmukaisen tuotannon ehdot.

Neuvoja hyvinvointiin ja työntekoon:

- viljelijän oman jaksaminen ja hyvinvointi
- työturvallisuus ja työolot
- työehdot ja työnantajaroolin eri ulottuvuudet
- oman osaamisen ja tietotaidon kehittäminen

 Varsinais-Suomen liitto

[Maatilojen neuvonta - Ruokavirasto](#)

Linkkejä

- Ympäristötukiopas
 - <https://varsinais-suomi.mtk.fi/documents/d/mtk-varsinais-suomi/ymparistotukiopas-2024?download=true>
- [CAP:in toteutuksen edistäminen Saaristomeren valuma-alueella - MTK-Varsinais-Suomi – MTK](#)
- Ruokavirasto
 - [Peltotukien hakuopas 2024 - Ruokavirasto](#)
- Suojavyöhykkeet karttapalvelussa
 - [Luonnos vuonna 2024 suojavyöhykesitoumuksiin soveltuvista alueista \(arcgis.com\)](#)
- Investointituet
 - [Ei-tuotannolliset investoinnit – Ruokavirasto](#)
 - [Maatalouden investointituet – Ruokavirasto](#)
- Maatalouden kokeilutuki
 - [Maatilan yritystuet - Ruokavirasto](#)
- [Viljelijälle - Leader Varsin Hyvä](#) Maatalouden alkutuotannon kokeilutuki